12.01.22

Til
AK@kum.dk
&
kum@kum.dk

Høring over lovudkast - ændring af museumsloven og lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet (ændring af regler på fortidsmindeområdet)

Association of Danish Museums
Vartov, Farvergade 27D
1463 København K, Denmark
T + 45 4914 3966
F + 45 4914 3967
info@dkmuseer.dk
www.dkmuseer.dk

Nils M. Jensen
Direktør/Director
M +45 25489328
nmj@dkmuseer.dk

Organisationen danske Museer (ODM) takker for muligheden for at afgive høringssvar til ovennævnte lovudkast.

Overordnet ser ODM positivt på, at ændringerne i museumsloven bekræfter og fastholder vigtigheden af at beskytte kulturarven, men tillige også har til hensigt at sikre og præcisere hensynet til formidling og tilgængelighed, hvilket i øvrigt Museumslovens §1 og §2 understreger vigtigheden af.

Det er af afgørende betydning, at kulturarven formidles og tilgængeliggøres for alle, for netop derved kan den fastholde såvel sin fortidige- som sin nutidige betydning og medvirke til at sikre, at den bevares for eftertiden. Vi noterer i øvrigt, at forarbejdet til lovændringerne i høj grad bygger på det grundige forarbejde, som en række eksperter fra landets museer har udarbejdet.

ODM vil gerne kvittere for, at lovforslaget adresserer de to opmærksomhedspunkter, som vi bragte på banen ved vores skrivelse af 28. februar 2021 til Kulturministeren og Erhvervsministeren. Det er således positivt, at lovforslaget tydeliggør dispensationspraksis og generelt er opmærksom på at sikre, at der for fremtiden er en ensartet og mere gennemsigtig praksis. Det er endvidere af væsentlig betydning, at det med lovforslaget sikres, at der beskikkes sagkyndige med ekspertise inden for kulturarvsområdet i Miljø- og Fødevareklagenævnet. Vi bemærker med tilfredshed, at ODM er udpeget til at skulle medvirke til at vælge kandidater til nævnet. En rolle vi gerne påtager os.

ODM undrer sig dog over, at der i bemærkningerne 3.5.4 står, at Kulturministeriet godtager arbejdsgruppens anbefaling til organisationer, som kan udpege sagkyndige til en ny kulturarvsafdeling i Miljø- og Fødevareklagenævnet. Dog mener Kulturministeriet ikke, at Kommunernes Landsforening har den fornødne ekspertise på kulturarvsområdet og derfor ikke bør være blandt organisationerne, som udpeger sagkyndige til den nye kulturarvsafdeling. I tillæg hertil mener Kulturministeriet, at antallet af organisationer, som kan udpege sagkyndige bør øges, være lige i antal og varetage hhv. et brugerperspektiv og bevaringsperspektiv. Derfor vurderer

Kulturministeriet, at BYFO Historiske Huse og Landbrug & Fødevarer, Landsforeningen for bygnings- og landskabskultur, Bygherreforeningen og Landdistrikternes Fællesråd bør tilføjes som organisationer, der repræsenterer et brugerhensyn. Når KL ikke skal deltage fordi de "ikke har den fornødne ekspertise på kulturarvsområdet", er det uforståeligt hvorfor brugerhensynet skal være repræsenteret fsv. angår Landbrug og Fødevarer, Bygherreforeningen og Landdistrikternes fællesråd, der ikke formodes at besidde sagkyndig ekspertise på kulturarvsområdet – og på et område der handler om de fredede fortidsminders ve og vel.

Den foreslåede 1865-grænse for automatiske fredninger, og "bagatelgrænsen" i forhold til f.eks. midlertidige formidlingstiltag på og ved fredede fortidsminder, ser vi som et velkomment afbureaukratiseringsbidrag, når blot det sikres, at der udarbejdes grundige praksisbeskrivelser og påpasselighed i sagsbehandlingen. Der bør i den sammenhæng arbejdes grundigt med praksis i forhold til definition på hvad begrebet "Fysiske formidlings- og tilgængelighedstiltag til gavn for almenvellet" skal indeholde. Det hilses dog velkomment, at "ændringernes omfang skulle/skal være begrænset i både omfang og udtryk, og ændringerne vil i udgangspunktet skulle være reversible" jfr. Bemærkningerne, kap. 1 – indledningen, s. 10.

Vedr. Bemærkninger 3.3 s. 23ff "Ændringer af underordnet betydning" anføres under 3.3.3 at "forhold af underordnet betydning generelt er kendetegnet ved at være beskedne, midlertidige og reversible forhold. Der vil således være tale om ændringer, der kun medfører ubetydelige fysiske indgreb på fortidsmindet, og som kun i ringe grad påvirker den visuelle oplevelse. Som eksempler på forhold af underordnet betydning kan bl.a. angives opstilling af havemøbler og trampoliner på terræn eller udskiftning af beplantning, der ikke vurderes at skade fortidsmindets konstruktion eller kulturlag. På vejbroer og -dæmninger kan eksisterende asfaltbelægning og anden belægning, der ikke har historisk sammenhæng med fortidsmindet, vedligeholdes og udskiftes. For nærmere om den foreslåede ændring henvises til lovforslagets § 1, nr. 1 og 2, og bemærkningerne hertil"
Nyordningen bifaldes generelt, men ved visse fortidsminder er opstilling af havemøbler, trampoliner etc. medvirkende til at sløre fortidsmindets karakter. Også beplantning, der er helt fremmed for et fortidsmindes karakter og historiske kontekst, kan være problematisk. Lovforslaget tager således kun hensyn til om en ændring har indvirkning på konstruktion eller kulturlag, men ikke på den visuelle oplevelse. Der kunne nævnes eksempler hvor fortidsminders udtryk sløres væsentligt af borde/bænkearrangementer, blomsterkummer og parasoller, og som giver indtryk af ferieland og restaurant. Der er også eksempler hvor helt fremmedartet beplantning ændrer et fortidsmindes karakter – herunder både udsyn og indsigt - og som giver fortidsmindet karakter af haveanlæg.
Det må formodes, at reglen om ændringer af underordnet betydning med forslaget vil skabe flere konflikter og mere sagsbehandling. Det forudses endvidere, at det vil være forbundet med vanskeligheder at få etableret en gennemskuelig praksis, og således ikke vil medvirke til at skabe et mere gennemsigtigt administrationsgrundlag, som det tilstræbes efter Bemærkninger 4. "Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige", princip 1 (side 38)

I sammenhæng hermed er er ordvalget i § 29e uheldigt. Her indsættes efter stk. 5 som nyt stykke: »Stk. 6. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om ændringer i tilstanden af fortidsminder, der er af underordnet betydning efter stk. 1, herunder hvilke ændringer i tilstanden af et fortidsminde, der anses for at være af underordnet

betydning. Som teksten er udformet kan man komme i tvivl om nærmere regler gælder fortidsminder af underordnet betydning - eller om det gælder ændringer af underordnet betydning.

Med venlig hilsen

Nils M. Jensen
Direktør